

הגיונות וקורות

מאמרי השקפה ומחשבה. וקורות עם ישראל

— מט —

אליעזר ליבר שנעעבאלג

[חתן הרה"צ מהר"י בעער שליט"א]

לאנדאן יצ"ו

הגניזה החרסונית

ראיתי לרשום כאן למשמרת הפרטים הנודעים בדבר המכתבים הק' מאא"ז מרן הבעש"ט הק' זי"ע ותלמידיו הק', שנתפרסמו בשם „הגניזה החרסונית“, ולציין הדעות השונות, (א) אם הם מקוריים, (ב) אם רק העתקות, (ג) או רק זיופים בהחלט.

השתלשלות הדברים

פרטי התגלות הגניזה מעוטפי ערפל היו בתחילה, ובפרט כהיום שעברו כבר יותר מחמשים שנה מעת שהמצאו למכירה באודעסא, וחלקם הגדול נקנה ע"י ר' שמואל גור ארי' מקרעמינצוג, אחד מעשירי חסידי חב"ד ששלם בעדם מחיר גדול כפי שכתב כ"ק האדמו"ר הצ' ריו"י זצ"ל מלובאוויטש, במכתבו שנתפרסם ב„התמים“ בשנת תרצ"ה.

לפי דברי האדמו"ר הצ' הנ"ל נתגלו הכתבים והמכתבים בפלכי קיוב וזערסאן אחרי הורדת שלטון הצאר, ובקיץ תרע"ח הגיעו לאודעסא ע"י מוכרים שונים, ואות אמיתותם הי', שעל כל כתב, מכתב וספר, הי' מספרו וגם נמצא כתוב עליו וחתום בגושפנקא דמלכא „שנמצא בעת החפוש שהי' בביתו של הצדיק מרוזין“. [כידוע הלשינו על הצדיק מרוזין כימי ניקוליי הראשון וגם נאסר בשביל אותה המסירה כמורד במלכות, ואז לקחו כל הכתבים שנמצאו בביתו, לבדיקה מדויקת ע"י הקטיגור, בקיוב.

ברוב עיי"ש, וכ"כ בשמן המנורה שהמיעוט בא בתערובת בטל, אבל בשאלת הקמח שניהם באו בתערובות ול"ב.

(ד) גם מה שחידש הר' ש"ז שליט"א בדעת הר"ן דפת שאפאה עם הצלי סובר דמיקרי איסור בהיתר וחזר ממה שכ' בנדרים, ודשיל"מ דלאחר זמן יהא היתר גמור (מזה לא חזר) ומיקרי התבה"ת. — יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא דדבר שהוא עכשיו איסור גמור רק יל"מ לאחר זמן מיקרי היתר, ודבר שהוא עכשיו מותר (פת שאפאה עם הצלי) רק אסור לערבו עם חלב מיקרי איסור, דבר זה לא מיסתבר כלל. ומה דפשיטא לי' דסברת הר"ן דהתבה"ת הוא מה"ת, בחת"ס הנ"ל לא ברירא לי' כולי האי ומספקא לי' בזה טובא, עיי"ש.